

L'emoció de Tornar-hi

Català

 RUTamariana
EL PILAR • TORRECIUDAD • LOURDES
MERITXELL • MONTSERRAT

Ruta Mariana

DES DE FA SEGLES, LES MOTIVACIONS RELIGIOSES HAN FET QUE ELS HOMES I DONES ES DESPLACESSIN EN FORMA DE PEREGRINACIÓ D'UN LLOC A UN ALTRE. AQUEST TIPUS DE MOTIVACIONS, LLUNY DE MINORAR, VAN EN CONSTANT AUGMENT JA QUE LA FE I LA DEVOCIÓ DELS FIDELS S'ENFORTEIX DIA A DIA. L'AVANÇ EN LES COMUNICACIONS I MITJANS DE TRANSPORT, LES NOVES I VARIADES PROPOSTES DELS SANTUARIS, ELS ATRACTIUS TURÍSTICS EXISTENTS AL VOLTANT DELS MATEIXOS I EL DESENVOLUPAMENT DEL TURISME COM A FENÒMEN DE MASSES, HAN CONTRIBUÏT A QUE ACTUALMENT EXISTEIXIN DIVERSES RUTES I ITINERARIS RELIGIOSOS QUE SÓN TOTA UNA REALITAT.

ELS PROPIS SANTUARIS HAN EVOLUCIONAT I S'HAN ADAPTAT A LES NECESSITATS DEL VISITANT, MILLORANT ELS SEUS ACCESSOS I INSTAL·LACIONS PER A DONAR UN MILLOR SERVEI I ENVOLTANT-SE D'UNA ESTRUCTURA PERFECTAMENT PLANIFICADA.

A DIA D'AVUI, AL VOLTANT DE 180 MILIONS DE PEREGRINS VIATGEN PER TOT EL MÓN VISITANT DIFERENTS INDRETS SAGRATS, SANTUARIS, CENTRES DE PEREGRINACIÓ O REALITZANT ITINERARIS RELIGIOSOS.

AQUESTS DESTINS S'HAN ADEQUAT A LES NOVES TENDÈNCIES DEL VIATGER I NO NOMÉS ESTAN PREPARATS PER A ACOLLIR ALS PEREGRINS, SINÓ TAMBÉ ALS VISITANTS I TURISTES QUE ARRIBEN I CERQUEN, A MÉS DEL PROPI SIGNIFICAT ESPIRITUAL DE L'INDRET, EL PATRIMONI CULTURAL, ARTÍSTIC I NATURAL.

EL TURISME RELIGIÓS BARREJA CULTURA I RELIGIÓ, ART I ESPIRITUALITAT, NATURA I RECOLLIMENT. PEREGRINS I TURISTES COINCIDEIXEN I FAN DE TOT PLEGAT UNA MANERA DIFERENT DE CONÈIXER I EXPERIMENTAR.

COM NEIX LA RUTA MARIANA?

LA RUTA MARIANA SEMPRE HA ESTAT AQUÍ DES DELS ORÍGENS DELS SANTUARIS. LA DEVOCIÓ QUE PROCESSEN ELS FIDELS I ELS PEREGRINS PER LA SANTÍSSIMA VERGE ÉS UN FET TAN ANTIC COM A CERT.

DES DE FA SEGLES, MILIONS DE PERSONES PEREGRINEN ALS SANTUARIS PER A VENERAR I DONAR GRÀCIES A LA VERGE, PER A DEMOSTRAR LA SEVA FE I EL SEU AMOR. DE FORMA INDIVIDUAL, EN FAMÍLIA, EN GRUP, EN ROMERIA O EN PEREGRINACIÓ, QUALSEVOL MANERA ES BENVINGUDA PER APROPAR-SE A UN D'AQUESTES DESTINS MARIANS I RENDIR HOMENATGE I ADORACIÓ A LA SAGRADA IMATGE.

AVUI EN DIA, ELS SANTUARIS CONTINUEN AMB AQUESTA TASCA EVANGELITZADORA DE FOMENTAR I DIFONDRE LA DEVOCIÓ MARIANA, COORDINANT LES ACCIONS I ACTIVITATS PASTORALS I POSANT A L'ABAST DE TOTES LES PERSONES ELS SERVEIS DEL CENTRE.

QUÈ ÉS LA RUTA MARIANA?

LA RUTA MARIANA ÉS UN ITINERARI D'INTERÈS CULTURAL I RELIGIÓS QUE UNEIX ELS SANTUARIS DEL PILAR, TORRECIUTAT, LOURDES, MERITXELL I MONTSERRAT, UN ITINERARI DE FE GUIAT PER L'ESPIRITUALITAT I DEVOCIÓ MARIANA, POSSEÏDOR D'UNA GRAN RIQUESA TURÍSTICA, PATRIMONIAL, RURAL, GASTRONÒMICA I NATURAL.

ES DESENVOLUPA PER TERRITORIS QUE COMPRENEN TRES PAÏSOS DIFERENTS, LIMÍTROFS ENTRE SI: ESPANYA (AMB ARAGÓ I CATALUNYA), FRANÇA (AMB HAUTES PYRÉNÉES) I EL PRINCIPAT D'ANDORRA.

ES TRACTA DONCS D'UN ITINERARI PLURAL I MULTICULTURAL A ON CADA SANTUARI TÉ UNES QUALITATS I CARACTERÍSTIQUES PRÒPIES I ELS ENTORNS DELS QUALS OFEREIXEN UNA IMPORTANT I VARIADA OFERTA D'ATRACTIUS TURÍSTICS.

ACTUALMENT, ÉS UN DELS ITINERARIS DE PEREGRINACIÓ MÉS VISITATS I RECONEGUTS A ESPANYA I FRANÇA, AIXÍ COM A ALTRES PAÏSOS D'EUROPA (ITÀLIA, PORTUGAL, ALEMANYA, POLÒNIA, ETC) I AL CENTRE I SUD D'AMÈRICA. AQUESTA RUTA QUE CADA ANY AUGMENTA EL SEU NOMBRE DE VISITANTS, ACULL ANUALMENT ENTRE ELS SEUS CINQ SANTUARIS AL VOLTANT DE 12 MILIONS DE PEREGRINS, COSA QUE REFLEXA EL GRAN ATRACTIU I IMPORTÀNCIA QUE TÉ TANT PER ALS PEREGRINS COM PER ALS TURISTES.

COM RECÓRRER LA RUTA MARIANA?

L'ESSÈNCIA DE LA RUTA MARIANA ESTÀ EN EL VALOR ESPiritUAL DELS SEUS SANTUARIS I EN UN LLEGAT HISTÒRIC, PATRIMONIAL I NATURAL D'EXCEPCIONAL IMPORTÀNCIA, REFLECTIT EN ELS MATEIXOS CENTRES MARIANS COM LA BASÍLICA DEL PILAR O MONTSERRAT, EN CIUTATS COM SARAGOSSA O EN ENCLAVAMENTS NATURALS COM ELS PIRINEUS.

ELS CINC SANTUARIS SOBRE ELS QUE ASSENTA LA RUTA SÓN:

- SANTUARI DEL PILAR (SARAGOSSA): SITUAT AL MATEIX CENTRE DE LA CIUTAT DE SARAGOSSA, ES TRACTA DEL PRIMER SANTUARI MARIÀ DEL MÓN.
- SANTUARI DE TORRECIUTAT (OSCA): CONEGUT COM EL SANTUARI DE LES FAMÍLIES, ACULL PEREGRINACIONS I ROMERIES VINGUDES DE TOTS ELS RACONS.
- SANTUARI DE LOURDES (FRANÇA): CENTRE MUNDIAL DE PEREGRINACIONS, ACTUALMENT ÉS UN DELS SANTUARIS MÉS VISITATS.
- SANTUARI DE MERITXELL (ANDORRA): A ON PEREGRINS I VISITANTS RENDEIXEN CULTA A LA PATRONA DEL PRINCIPAT ENVOLTATS D'UN PARATGE INIGUALABLE
- SANTUARI DE MONTSERRAT (BARCELONA): UN LLOC ON L'ESPIRITUALITAT I LA CULTURA S'UNEIXEN EN MIG D'UN IMPONENT MARC NATURAL.

ELS CAMINS PER ON PASSA LA RUTA MARIANA SÓN INFINITS. ÉS UN ITINERARI ASSOLIBLE I ACCESSIBLE A TRAVÉS DE QUALSEVOL SANTUARI. HI HA DIFERENTS FORMES DE VIATJAR D'UN SANTUARI A L'ALTRE I VISITAR ELS SEUS RACONS, POBLES I CIUTATS. DESCOBREIX L'ESSÈNCIA I EL SIGNIFICAT DE CADA TEMPLE I ELS ENCANTS I ATRACTIUS TURÍSTICS AL VOLTANT DELS MATEIXOS. COM PEREGRINAR I RECÓRRER LA RUTA DEPÈN DE TU.

TU DECIDEIXES COM EMOCIONAR-TE AMB ELLA

PAU

TOULOUSE

BILBAO

SANTUARI DE LOURDES

SANTUARI DE MERITXELL

OSCA

SANTUARI DE TORRECIUTAT

ANDORRA LA VELLA

SANTUARI DEL PILAR

SARAGOSSA

SANTUARI DE MONTSERRAT

BARCELONA

MADRID

VALÈNCIA

SANTUARI DE NOSTRA SENYORA DEL

Pilar

A LA VORA DEL RIU EBRE S'ENLAIRA LA IMPONENT BASÍLICA DEL PILAR, UN DELS SANTUARIS MÉS IMPORTANTS DEL MÓN CATÒLIC. SEGONS UNA MOLT ANTIGA TRADICIÓ, LA NIT DEL 2 DE GENER DE L'ANY 40, "LA VERGE MARIA VINGUÉ EN CARN MORTAL A SARAGOSSA PER A CONFORTAR A L'APÒSTOL SANTIAGO, QUE ES TROBAVA PREDICANT L'EVANGELI A LA VORA DE L'EBRE". AQUEST FET HO CONFIRMA COM AL PRIMER TEMPLE MARIÀ DEL MÓN.

DONADA LA SEVA CONDICIÓ DE SANTUARI URBÀ, UBICAT AL MATEIX CENTRE DE SARAGOSSA, EL PILAR ÉS ATURADA OBLIGATÒRIA PER A TOTHOM QUE VISITA LA CIUTAT. RECONEGUDA PER LA SEVA CARACTERÍSTICA FIGURA MODELADA PER TORRES I CÚPULES, LA BASÍLICA ÉS VISITADA ANUALMENT PER MILIONS DE PERSONES. ESPECIALMENT SIGNIFICATIU I EMOTIU ÉS L'ACTE D'OFRENA DE FLORS QUE ES CELEBRA CADA 12 D'OCTUBRE. AQUEST DIA MILERS DE PERSONES ARRIBADES DE TOT ARREU DESFILEN DAVANT LA VERGE I DIPOSITEN FLORS AMB LES QUALS ES FORMA UN GRAN MANTELL. L'EMOCIÓ I EL SENTIMENT DE GOIG I FELICITAT OMPLEN ELS CARRERS DE LA CIUTAT.

L'ACTUAL TEMPLE ÉS UNA JOIA DEL BARROC ARAGONÈS, UN VERITABLE MUSEU. EL SEU INTERIOR, SOLEMNE I MAJESTUÓS, RECALLA OBRES I ELEMENTS ARTÍSTICS DE INCALCULABLE VALOR, COM L'IMPRESSIÓNANT RETAULE PLATERESC DE DAMIÀ FORMENT, LA SANTA CAPELLA, EN LA QUAL ES VENEREN LA COLUMNA QUE SOSTÉ LA PETITA IMATGE DE LA VERGE O LES PINTURES "REGINA MARTYRUM" DE FRANCISCO DE GOYA.

The image shows the interior of the Basilica of Our Lady of the Pillar in Pamplona, Spain. The central focus is the Verge del Pilar, a tall, slender, gilded wooden column standing on a base of clouds and figures. To the right, the Santa Capella is visible, a smaller, ornate chapel with a golden archway and a statue of the Virgin Mary. The architecture is highly decorative, with gold leaf accents and classical columns. The lighting is warm, highlighting the intricate details of the sculptures and the gilded surfaces.

MUSEU PILARISTA

El Museu Pilarista recull una excel·lent representació d'art religiós en la qual es pot contemplar magnífics exemplars que foren regalats a la Verge per reis, nobles, confraries, etc, així com una mostra dels millors mantells que llueix la Verge diàriament.

El conjunt d'obres es completa amb una col·lecció de pintures i escultures dels segles XVI al XVIII i amb els esbossos de la decoració pictòrica del temple realitzats per Goya i els germans Bayeu.

LA SANTA CAPELLA

La Santa Capella constitueix el cor del santuari pilariste. Es tracta d'un petit temple dins del gran temple, un espai sagrat que guarda al seu interior el tresor més preuat: la Verge del Pilar. El disseny de l'arquitecte Ventura Rodríguez destaca per la solució aplicada per a no haver de moure la Santa Columna ni la imatge de la Verge dels seu lloc original. Tot això forma una harmoniós conjunt barroc a on totes les mirades convergeixen a la Sagrada Imatge.

LA IMATGE DE NOSTRA SENYORA DEL PILAR

La Verge del Pilar és una talla de fusta daurada de mitjans del segle XV d'estil gòtic tardà. Representa a Maria com a Reina i Mare. La imatge està a sobre d'una columna de jaspi folrada en plata de 1,70 m. d'alçada i un diàmetre de 24 cm. La devoció pilarista sosté que la columna no ha variat mai el seu emplaçament des de la data en la que la tradició situa l'arribada de la Verge Maria. La Verge del Pilar, patrona de la Hispanitat va ser una de les primeres cinc imatges marianes d'Espanya en rebre la Coronació Canònica.

L'entorn

MUSEU DE TAPISSOS DE LA SEO, UNA VALUOSA COL·LECCIÓ DE TELES DELS SEGLES XV AL XVIII CONSIDERADA UNA DE LES JOIES DEL PATRIMONI HISTÒRIC ESPANYOL I UNA DE LES COL·LECCIONS MÉS IMPORTANTS DEL MÓN PER LA SEVA ANTIGUITAT, QUALITAT I NOMBRE DE TAPISSOS GÒTIC- FLAMENCOS.

ELS INFANTICOS PASSEN CADA ANY A MILERS DE NENS I BEBÈS PEL MANTELL DE LA VERGE PER QUÈ REBIN LA SEVA BENEDICCIÓ.

SARAGOSSA

Saragossa és una moderna ciutat que compte amb un ric patrimoni històric-artístic, fruit del seus més de 2000 anys d'història. Els romans, musulmans, jueus i cristians l'habitaren des dels seus orígens, el que li ha portat a ser coneguda com a la Ciutat de les Quatre Cultures.

L'Exposició Internacional del 2008 l'ha situat com una ciutat fresca i innovadora, posseïdora d'un gran llegat d'obres d'avantguarda que la fan ser tot un referent. Saragossa està avui més que mai a l'abast de tothom.

Sens dubte, es un lloc ideal per a perdre's i gaudir de l'art, la cultura, la gastronomia i l'oci en parella, família o amics. I tot al teu ritme, sense preses.

QUÈ VEURE

Ciutat oberta i acollidora, a Saragossa trobaràs tot allò que cerques. Llocs únics com la Catedral de la Seo i el seu Museu de Tapissos, les restes romanes de la immortal Cesaraugusta, l'essència de la pintura de Goya, una arquitectura única i exclusiva com és el Mudèjar Aragonès (declarat Patrimoni de la Humanitat), excel·lents palaus renaixentistes aragonesos com la Llotja, importants museus i molt més...

Un recorregut per la històrica Saragossa et farà sentir la monumentalitat de la ciutat, descobrint tresors com el Palau àrab de l'Alfajeria, uns dels monuments més importants de l'arquitectura Hispà – Musulmana i una de les grans construccions islàmiques dels Regnes de Taifas conservades a Espanya (juntament amb la Mesquita de Còrdova i l'Alhambra de Granada).

INTERIOR DE LA CATEDRAL DEL SALVADOR, LA SEO, SARAGOSSA.

NOVA ARQUITECTURA A SARAGOSSA, ESTACIÓ DELICIAS.

PATI DELS TARONGERS DEL PALAU DE L'ALFAJERIA, SARAGOSSA.

A PROP D'OSCA ES TROBA EL CASTELL DE LOARRE, OBRA MESTRE DE LES FORTIFICACIONS ROMÀNIQUES DEL SEGLE XI. CONSERVAT EN UNES CONDICIONS IMMILLORABLES, REPRESENTA UN DELS MILLORS EXEMPLES D'ARQUITECTURA MILITAR I CIVIL D'EUROPA.

L'ESGLÉSIA DE SANT PERE EL VELL A OSCA, A LA IMATGE VEIEM EL SEU CLAUSTRE, ÉS TAMBÉ PANTEÓ REIAL, ALLÀ DESCANSEN ALFONS I EL BATALLADOR I RAMIR II EL MONJO, FAMÓS PER LA LLEENDA DE "LA CAMPANA D'OSCA".

Opció A EN RUTA CAP AL SANTUARI DE TORRECIUTAT

...D'aquesta forma podràs conèixer els dos santuaris aragonesos de la ruta mariana en un fàcil i còmode recorregut. No gaire lluny de saragossa es troba osca, ciutat hospitalària amb una història mil·lenària. Val la pena conèixer el seu casc antic, amb l'església de sant pere el vell i la catedral. Visitada la capital oscense, ens endinsem de mica en mica al parc natural de la serra i canons de guara, un dels llocs més importants d'Europa per a fer barranquisme. Barbastro i el Somontano, terra de grans vins, et guiaran fins al pantà de El Grado, les aigües del qual vigilen el Santuari de Torreciutat. El santuari, obert al públic al 1975, és el principal centre de devoció de la regió i de les valls del pirineu aragonès. Des de Torreciutat s'accedeix al Parc Nacional d'Ordesa i Mont Perdut. Per a això, s'ha de pujar fins a Aínsa i dirigir-nos cap a Torta, l'entrada principal del parc, patrimoni mundial de la humanitat. Des de Torreciutat també es pot arribar fins a Lourdes. De fet, és el camí més còmode i ràpid, creuant el túnel de Bielsa-Aragnouet i travessant les poblacions de Saint Lary Soulan y Arreau.

Opció B I TAMBÉ... EN RUTA CAP AL SANTUARI DE LOURDES

...Per si vols anar directament a Lourdes, i visitar Torreciudad en una altra etapa, proposem aquesta altra opció travessant el túnel del Somport. Tens davant teu un dels itineraris més bonics i atractius que es poden fer. El camí discorre per Osca, Jaca i Canfranc fins a la frontera francesa. Molt a prop de Jaca ens trobem una de las joies de aquest recorregut, el Reial Monestir de Sant Joan de la Penya. És tracta d'un espectacular monestir medieval enclavat a la roca que l'hi dona nom, i constitueix un dels tresors millor conservats del patrimoni aragonès. El magnífic claustre romànic cobert per la muntanya és una obra sorprenent i inimitable. El pas cap a França es fa a través de l'històric túnel del Somport, travessant el Parc Nacional dels Pirineus. Pau, capital d'Aquitaine, i Tarbes, et conduiran finalment al Santuari de Lourdes.

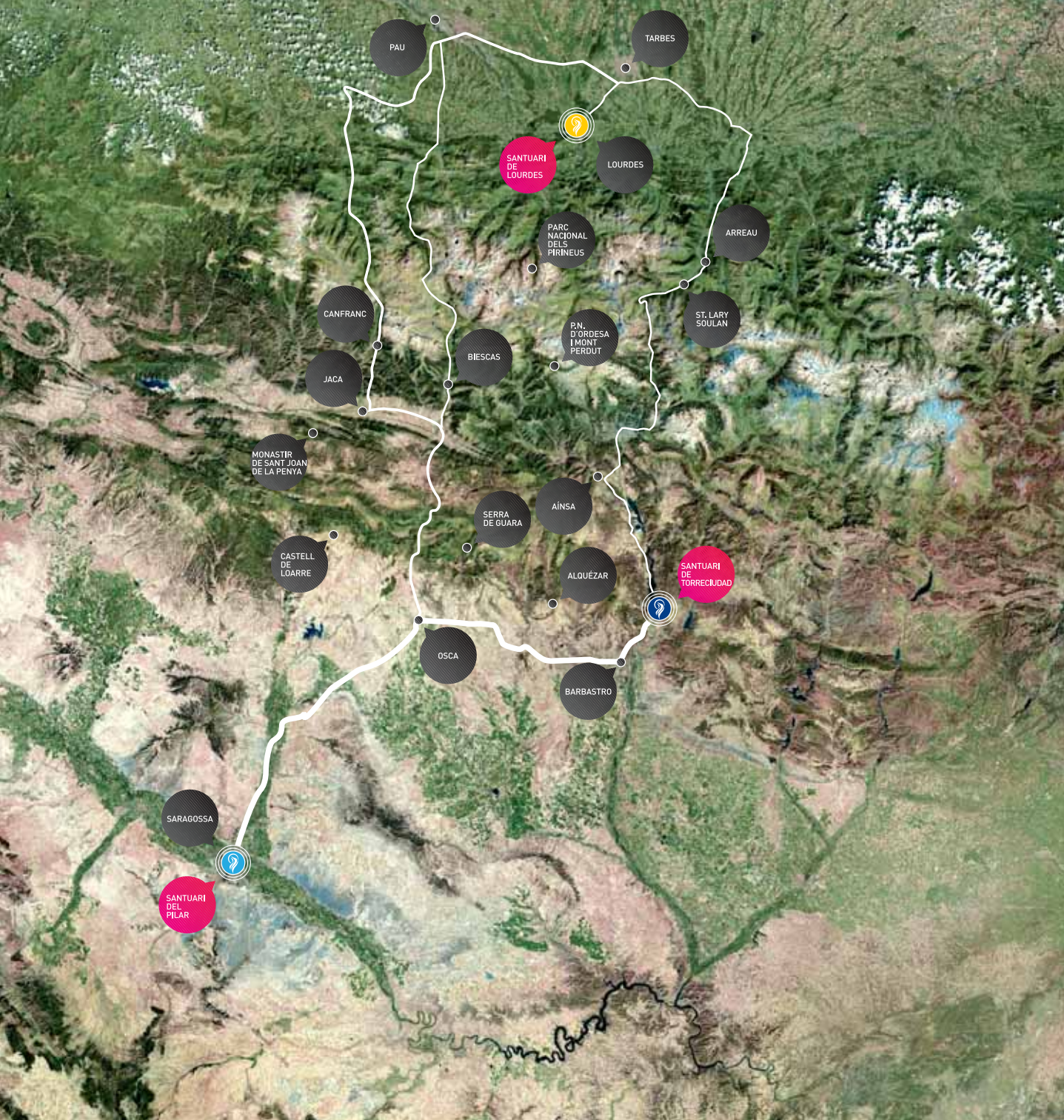
INTERIOR DE LA CATEDRAL DE JACA.

VALL D'ORDESA.

MONESTIR DE SANT JOAN DE LA PENYA.

PAU

TARBES

SANTUARI DE LOURDES

LOURDES

PARC NACIONAL DELS PIRINEUS

ARREAU

CANFRANC

BIESCAS

P.N. D'ORDESA I MONT PERDUT

ST. LARY SOULAN

JACA

MONASTIR DE SANT JOAN DE LA PENYA

SERRA DE GUARA

AÍNSA

CASTELL DE LOARRE

ALQUÉZAR

SANTUARI DE TORRECIUDAD

OSCA

BARBASTRO

SARAGOSSA

SANTUARI DEL PILAR

SANTUARI DE

Torreiciutat

EL SANTUARI DE TORRECIUTAT ESTÀ UBICAT A LA PROVÍNCIA D'OSCA, MOLT A PROP DE LA CIUTAT DE BARBASTRO. LA SEVA UBICACIÓ PRIVILEGIADA AL CIM DE LA MUNTANYA FA QUE TINGUI UN ENTORN NATURAL ÚNIC I ESPECTACULAR, AMB UNA MERAVELLOSA PANORÀMICA DE L'EMBASSAMENT DEL GRADO.

AQUEST MODERN SANTUARI MARIÀ ES TROBA A POCs METRES DE L'ANTIGA ERMITA QUE DONÀ ORIGEN A LA DEVOCIÓ DE LA VERGE DE TORRECIUTAT ALLÀ PEL SEGLE XI. EL NOM (ANTIGAMENT TURRIS CIVITATIS) PROVÉ D'UNA VELLA TORRE DE VIGILÀNCIA DE L'ÈPOCA ÀRAB. LES SEVES RUNES ES TROBEN MOLT A PROP DE L'ESMENTADA ERMITA.

TORRECIUTAT ÉS AVUI UN ESPAI DE REUNIÓ I PEREGRINACIÓ PER A MILERS DE PERSONES I ES TROBA DINS DELS EMPLAÇAMENTS MÉS VISITATS DEL PIRINEU.

TOTES LES ACTIVITATS QUE ES REALITZEN TENEN COM A PUNT CENTRAL EL CULTE I LA VENERACIÓ A LA VERGE. DES DELS SEUS INICIS, LES FAMÍLIES I GRUPS EN ROMERIA SÓN PROTAGONISTES DEL DISCÓRRER DIARI DEL SANTUARI.

EL SANTUARI

Dedicat a la Verge Maria, la seva construcció fou promoguda per Sant Josep Maria Escrivà de Balaguer, fundador de l'Opus Dei i es va obrir al culte al 1975. El conjunt, (esplanada, santuari i edificis annexes), destaca per la varietat de formes avantgardistes que doten al santuari d'un estil molt personal. És al mateix temps una obra sobria i senzilla que presenta una interpretació molt creativa basada en la utilització dels elements constructius tradicionals de l'Aragó, com la pedra, l'alabastre i sobre tot el maó. L'esplanada, preparada per a acollir milers de persones, és el lloc a on es celebren misses, celebracions i altres actes de culte multitudinari.

L'INTERIOR

L'interior convida a l'oració i a la meditació. L'ambient de pau i assossec que es percep a l'entrar, envolta al peregrí i visitant de forma quasi immediata. Només accedir, totes les mirades es dirigeixen al gran retaule que presideix a l'interior de la nau. Esculpit en alabastre per Joan Mayné, aquesta gran obra representa diferents escenes de la Verge i guarda a la seva part inferior la Sagrada Imatge. Molt a prop del retaule i sobre una peanya, s'aixeca una escultura de San Josep Maria Escrivà de Balaguer, col·locada després de ser beatificat. Un altre espai important dins de l'edifici és la capella del santíssim sagrament, presidida per un crist en bronze daurat al foc de l'artista italià Pasquale Sciancalepore.

LA IMATGE DE NOSTRA SENYORA DE TORRECIUTAT

La imatge de Nostra Senyora de Torreciutat és una talla romànica de fusta d'àlber que expressa de manera brillant la primitiva expressió dels rostres de la verge i del nen. Segons la tradició, ratificada per estudis històrics, la talla de la verge fou venerada amb anterioritat al 1804. Arrel de la dominació àrab, va ser amagada i posteriorment recuperada a prop de l'ermita, una vegada reconquistat el terreny pels cristians. L'amor que Sant Josep Maria processava a nostra senyora va fer que impulsés l'enlairament del santuari. Anys abans, quan era un nen, els seus pares el varen portar en romeria en acció de gràcies després de la sorprenent curació d'una greu malaltia. La figura ha estat recoberta en la seva totalitat amb una làmina daurada per realçar la dignitat i qualitat de la imatge i està considerada com un exemplar d'indiscutible interès des del punt de vista històric i elitista. El seu tipus iconogràfic és el de les imatges anomenades "majestat de nostra senyora" o "seus sapientae", tant difós en l'alta edat mitjana per tota Europa.

L'entorn

LA FAÇANA RENAISSANTISTA DE L'AJUNTAMENT DE GRAUS. UBICADA A LA PLAÇA PORTICADA TÉ LA SEVA REPRODUCCIÓ AL POBLE ESPANYOL DE BARCELONA. EL SEU ESTIL, MOLT PROPER A RENAISSAMENT ITALIÀ, L'HAN FET SER EN MÉS D'UNA OCASIÓ ESCENARI D'ANUNCIS PER RECREAR AQUELL PAÍS.

L'ANTIGUITAT DE LA TALLA DE LA VERGE DE TORRECIUTAT CONTRASTA AMB LA MODERNITAT DEL SEU SANTUARI. LA IMATGE ÉS UNA TALLA ROMÀNICA DEL SEGLE XI.

COMARCA DE LA RIBAGORÇA

La seva arquitectura romànica és una de les millors que es poden admirar avui en dia a la península, i reflexa l'esplendorós passat d'aquest històric comtat de la Corona d'Aragó. Molt a prop de Torreciutat es troba Graus, el casc antic del qual està declarat Conjunt Històric Artístic i compta amb una de les places porticades més belles de tota la regió. El seu edifici més important és el monestir de la Verge de la Penya, el monument més peculiar i visitat. Una de les joies d'aquesta zona és el poble de Roda d'Isabena, una preciosa vila medieval que la seva visita ens porta irremeiablement a l'espectacular catedral romànica de San Vicens (segles XI-XIII).

COMARCA DEL SOMANTANO

El territori del Somontano conjuga a la perfecció la varietat de paisatges i espais naturals amb un ric patrimoni cultural. Del primer, destaca sens dubte el Parc Natural dels Canons i de la Serra de Guara, lloc que alberga els barrancs i congostos més espectaculars d'Europa, fet que li ha portat a ser destinació líder en la pràctica d'esports d'aventura. Els amants de l'enoturisme tenen un punt de trobada a "l'Espai del Vi" de Barbastro, format pel centre d'Interpretació del Somontano i la D.O Somontano. Del segon, la imponent vila d'Alquézar es troba ubicada entre profunds barrancs de la Serra de Guara i el riu Vero. Ofereix un laberíntic casc medieval declarat Conjunt Històric Artístic dominat per l'espectacular Colegiata-Castell de Santa Maria la Major.

COMARCA DE SOBRARBE

Al nord de Torreciutat es troba Aínsa, una de les viles romàniques més famoses d'Espanya i Aragó declarada Conjunt Històric Artístic. El magnífic estat de conservació dels seus monuments et farà retrocedir en el temps i sentir-te habitant d'una altra època. A prop d'Aínsa podràs descobrir un altre poble fascinant, Boltanya. La seva excel·lent ubicació permet accedir als grans espais naturals com el Parc Nacional d'Ordesa i Mont Perdut. És en aquesta zona a on la natura mostra la seva cara més pura i salvatge. La vall d'Ordesa, és l'origen de l'actual parc i la principal porta d'accés i punt de sortida per a in comptables i belles caminades. La cuina casera i tradicional ofereix uns sabors exquisits en qualsevol restaurant de la zona.

CLAUSTRE DE LA CATEDRAL DE RODA D'ISABENA.

BARRANQUISME A LA SERRA DE GUARA.

INTERIOR DE LA CATEDRAL DE BARBASTRO.

UNA RUTA DINS D'UNA ALTRA RUTA. LA RUTA DEL VI DEL SOMONTANO ET FARÀ GAUDIR AMB LA QUALITAT DELS SEUS CALDOS, BODEGUES I RESTAURANTS. ELS AMANTS DEL BON VI TENEN EN LA RUTA MARIANA UNA ALTRA CITA.

EN RUTA CAP AL SANTUARI DE LOURDES

... Només sortir de Torreciutat ens trobem un petit poble que sorprèn per la silueta de la fortalesa que domina la localitat. Es tracta d'Abizanda, amb la seva potent torre, obra romànica realitzada per mestres llombards.

Des de dalt, es poden contemplar la bellesa de la comarca i dels Pirineus. Si continuem el recorregut arribarem a un dels pobles més bonics d'Espanya, la vila medieval d'Ainsa, declarada Conjunt Històric Artístic.

Conserva quasi la totalitat de les muralles i dins d'elles la zona monumental, a on destaquem l'església, el castell, la plaça i la creu coberta.

Per a conèixer Ainsa hem de passejar pels seus carrers i places, menjar en un dels seus nombrosos i bons restaurants i deixar-se portar per l'encant dels seus racons. Camí de la frontera, travessem la Vall de Pineta, la cara nord-est del Parc Natural d'Ordesa i Mont Perdut, una de les valls més salvatges i atractives del Pirineu aragonès.

Si disposes de temps, et recomanem que arribis fins l'esplanada on es troba la Verge de Pineta, a través d'una preciosa carretera pirinenca envoltada d'evocadors paisatges.

Ja a Bielsa, el poble fronterer de la part espanyola, creuarem el túnel de Bielsa-Aragnouet i ens endinsarem a França, en ple parc nacional dels Pirineus, que ofereix un paratge i patrimoni natural excepcional.

Les estacions d'esquí dels Pirineus (francesos i espanyols) són uns importants atractius per als amants de l'esport blanc als mesos d'hivern. A mida que ens apropem a Lourdes, ciutats balneari com Bagnères de Bigorre o Capvern les Bains surten a trobar-nos, per formar part d'aquesta "ruta de balnearis", de viles amb un passat esplendorós i que encara avui conserven l'encant i glamour de llavors.

La pròpia ciutat de Lourdes és una rica zona de brolladors i aigües termals. Darrere aquest bonic recorregut, s'arriba al santuari.

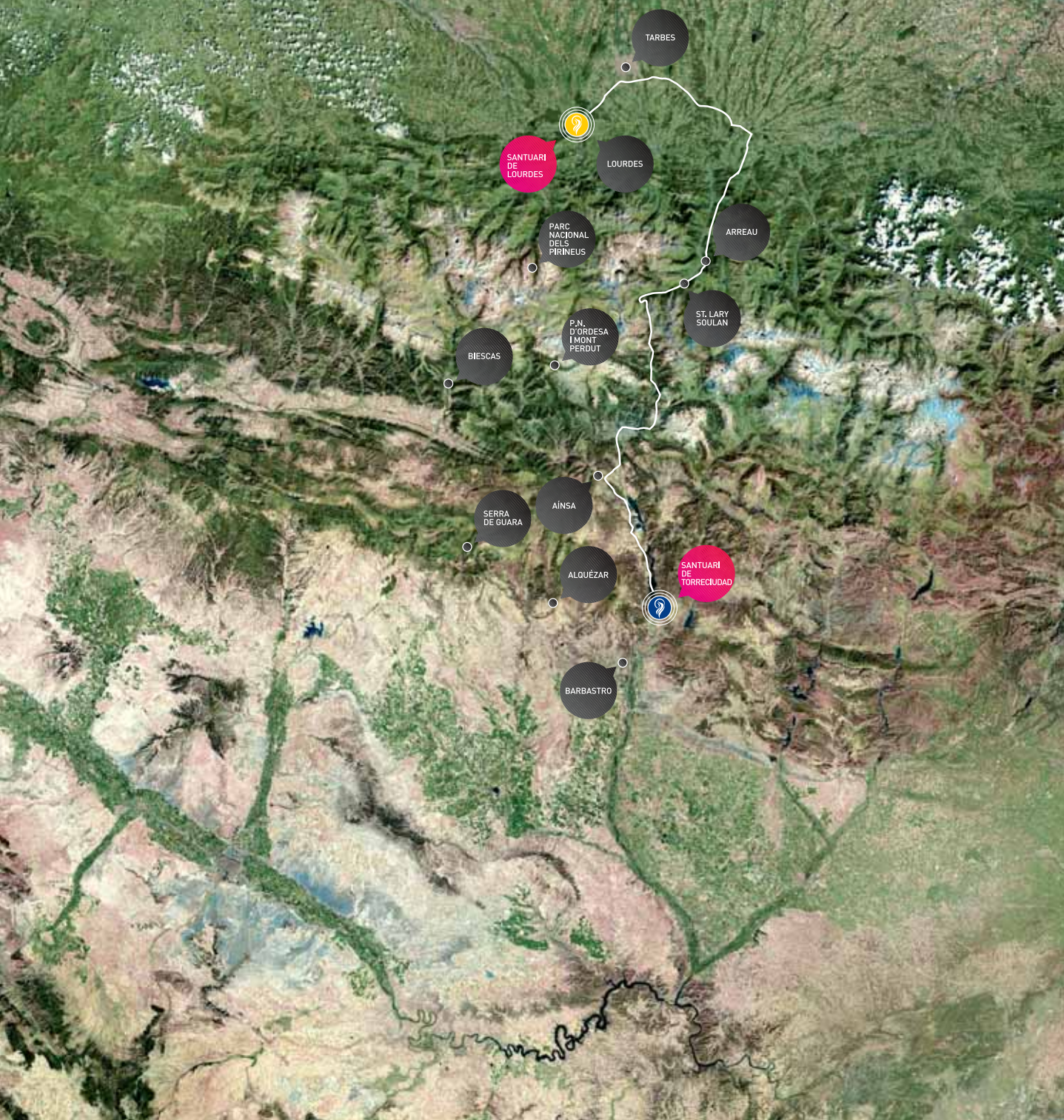
SERRA DE GUÀRA (COMARCA DEL SOMONTANO).

VISTA D'AÍNSA (COMARCA DE SOBRARBE).

PARC NACIONAL DELS PIRINEUS FRANCESOS.

TARBES

SANTUARI DE LOURDES

LOURDES

PARC NACIONAL DELS PIRINEUS

ARREAU

P.N. D'ORDESA I MONT PERDUT

ST. LARY SOULAN

BIESCAS

SERRA DE GUARA

AÍNSA

ALQUÉZAR

SANTUARI DE TORRECIUDAD

BARBASTRO

SANTUARI DE NOSTRA SENYORA DE

Lourdes

EL SANTUARI DE LOURDES ÉS UN INDRET COSMOPOLITA, UN SANTUARI UNIVERSAL LA FORÇA DEL QUAL RESIDEIX EN LA DIVERSITAT DE LA SEVA GENT. CONSIDERAT COM LA PRIMERA DESTINACIÓ DE PEREGRINACIÓ MARIANA DEL MÓN, ELS PEREGRINS I VISITANTS QUE VENEN A LOURDES PROCEDEIXEN DE TOTS ELS CONTINENTS. CADA ANY MÉS DE 6 MILIONS DE PERSONES ACUDEIXEN A AQUEST INDRET, ENTRE ELS QUE CAL ESMENTAR ALS JOVES I SOBRE TOT ALS MALALTS, QUE ARRIBEN EN BUSCA DE ALLEUJAMENT I ESPERANÇA.

L'ORIGEN DE LA DEVOCIÓ ES BASA EN UNA PERSONA I UNS FETS: BERNARDITA SOUBIROUS I LES APARICIONS DE LA VERGE. AL 1858, QUAN BERNARDITA TENIA 14 ANYS, LA VERGE SE LI VA APARÈIXER EN 18 OCASIONS. DE TOT ALLÒ SORGÍ EL QUE ES CONEIX COM EL MISSATGE DE LOURDES. AQUESTS FETS VAN DONAR LLOC A LES PRIMERES PEREGRINACIONS I A LA POSTERIOR CONSTRUCCIÓ D'UNA CAPELLA, QUE FINALMENT ES CONVERTIRIA EN L'ACTUAL SANTUARI. AVUI EN DIA, EL SANTUARI DE LOURDES ÉS UN DEL QUE MÉS PEREGRINS I VISITES REP. GENT DE QUALSEVOL RAÇA I LLENGUA, DE QUALSEVOL CREENÇA I CULTURA ACUDEIXEN A LA CRIDA DEL MISSATGE. TRES SÍMBOLS CARACTERITZEN AQUEST SANTUARI: L'AIGUA, SIGNE DE PURIFICACIÓ, LA ROCA, LLOC DE LES APARICIONS I LA LLUM QUE REPRESENTA LA FE I L'ESPERANÇA.

**LA ROCA:
GRUTA DE MASSIABELLE I BASÍLICA DE LA
IMMACULADA CONCEPCIÓ**

La gruta és el lloc de les aparicions que tingueren lloc entre febrer i juliol de 1858. Formada per tres cavitats desiguals, la més gran és on es celebra la missa. A la part dreta, es troba la imatge de la Verge. És el punt exacte on es va aparèixer la Verge a Bernardita. Passar per la gruta i tocar la roca és un dels actes característics de la peregrinació, és una expressió de fe. La Basílica de la Immaculada Concepció, aixecada sobre la gruta, fou erigida com basílica menor pel Papa Pius IX.

L'AIGUA

És un dels elements inseparables a la història i tradició de Lourdes. L'aigua potable que raja dels deus del santuari és idèntica a qualsevol altra aigua d'aquesta regió. No és aigua miraculosa. La fama i popularitat de l'aigua va néixer de les curacions, tant del cos com de l'ànima. Les persones beuen d'aquesta aigua i es renten sota el mantell de l'esperança i la fe en la Verge. L'aigua de Lourdes és un signe, com l'aigua del Baptisme, i queda patent en llocs com el deu de la Gruta, les fonts, les piscines o el Camí de l'aigua.

**LA
LLUM**

Al caure la nit, es celebra la Processó de les Torxes. És la processó de la llum, en la que els peregrins porten a la mà una espelma encesa i resen cinc misteris del Rosari. El gest de caminar portant la llum reflexa el simbolisme de fe i esperança, d'il·luminar i ser lluminós. Les espelmes enceses davant la gruta representen les oracions dels peregrins. Les que es porten a la processó són signe de fe.

S. entorn

LOURDES COMPTA AMB UNA POBLACIÓ DE 15.200 HABITANTS I ÉS, DESPRÉS DE PARIS, LA CIUTAT FRANCESA AMB MAJOR NOMBRE D'HOTELS, AL VOLTANT DE 240.

LOURDES

Lourdes és una bonica ciutat en el cor dels Pirineus francesos, que compta amb un patrimoni religiós, cultural i natural realment interessant. La seva situació geogràfica al mig de valls i muntanyes fa que disposi d'un entorn paisatgístic privilegiat.

A més de l'indubtable atractiu natural, Lourdes ofereix al viatger molts altres com el Castell fortalesa del segle XI declarada Monument Històric, el Pic del Jer que domina la ciutat i al cim del qual es pot accedir mitjançant un funicular que ofereix unes vistes increïbles i les Grutes de Bétharram, a on un fantàstic recorregut sobre 5 nivells superposats permet descobrir formacions geològiques sorprenents.

Als voltants de Lourdes existeix una àmplia oferta de ciutats termals que t'ofereixen una estada confortable i de qualitat, basada en la cura del cos. Més de cent deus d'aigües calentes, fredes, sòdiques, alcalines, carbonatades, sulfúriques, etc., estan tan sols a unes passes en llocs com Argelès-Gazost, Beaucens-Bains o Caunterets.

TARBES

A tan sols 22 kilòmetres de Lourdes, la ciutat de Tarbes ens convida a descobrir preciosos racons de forma tranquil·la i relaxada. El jardí de Massey, situat en ple centre, ofereix un decorat superb. Una passejada per la zona històrica de la vila faran gaudir al visitant amb llocs com la Catedral de Nostra Senyora, la monumental font de la Plaça de Mercadieu o l'estàtua eqüestre dedicada al Mariscal Foch.

PAU

Pau és una població plàcida i agradable situada als peus dels Pirineus. Coneguda com ciutat verda o ciutat jardí, és una de les capitals amb més metres quadrats de jardí per habitant. Bells i sumptuosos parcs s'estenen per tota la ciutat. El castell de Pau és un bell exemple de fortalesa feudal. Aquesta imponent residència reial va ser la casa natal d'Enric IV, rei de França. La Catedral romànica de Lescar o el Museu del Castell són altres llocs per visitar.

PROCESSÓ DE LES TORXES, LOURDES.

JARDÍ DE MASSEY, TARBES.

CASTELL DE LOURDES.

ELS AMANTS DELS ESPORTS D'HIVERN TROBARAN EN LES VALLS DEL PIRINEU UN AL·LICIENT MÉS PARA RECÓRRER LA RUTA MARIANA.

EN RUTA CAP AL SANTUARI DE MERITXELL

...Sortint de Lourdes, ens dirigim cap a Tarbes, per posteriorment agafar la A64/E80 direcció Toulouse. Continuem fins a Foix, recorrent el departament d'Ariège, un dels 8 que comprenen la regió de Midi Pyrénées, la regió més extensa de França. La primera part d'aquesta etapa es distingeix per la diversitat de paisatges que ens trobem i la bellesa de contrastos, dignes de ser contemplats sense preses.

El castell comtal de Foix, construït damunt d'un penyal, fa recordar el poder que tingueren els senyors feudals en aquestes terres. Continuem el nostre camí cap al sud i travessem Ax-les-Thermes, ciutat balneari situada a 720 metres d'alçada, un important centre turístic d'esports d'hivern. La seva ubicació dins dels Pirineus, a les portes d'Espanya i Andorra, l'hi atorga una situació privilegiada. Les aigües calentes del subsòl, els beneficis termals, les pistes d'esquí i la natura són atractius y possibilitats que es poden descobrir i aprofitar en tota aquesta zona.

Ja al principat i després de travessar Pas de la Casa, important centre comercial i turístic d'esports d'hivern, la carretera baixa cap a Soldeu, un dels pobles de muntanya a més altitud d'Europa. Es passa a prop de la vall glacera d'Incles, una de les joies de la natura andorrana, el nucli del Tarter, fins arribar a Canillo, a on l'omnipresent església de Sant Joan de Caselles ens dona la benvinguda al poble. Aquesta magnífica construcció romànica és el preludi del nostre acostament al Santuari de Meritxell, a tan sols 10 km. de la capital, Andorra la Vella.

SENDERISTES AL PIRINEU FRANCÈS.

CANILLO (ANDORRA): ESGLÉSIA DE SAN JOAN DE CASELLES.

VALL D'INCLES (PRINCIPAT D'ANDORRA): NATURA EN ESTAT PUR.

PAU

TARBES

CAPVERN
LES BAINS

SANTUARI
DE
LOURDES

LOURDES

SAINT
GIRONS

FOIX

AX LES
THERMES

ANDORRA
LA VELLA

SANTUARI
DE
MERITXELL

SANTUARI DE NOSTRA SENYORA DE

Meritxell

AL PRINCIPAT D'ANDORRA, ENVOLTAT D'UN ENTORN PRIVILEGIAT I RODEJAT DE PARATGES DE GRAN BELLESA, EL SANTUARI DE MERITXELL SURT ENTRE LES MUNTANYES COM A SÍMBOL I FONT DE PASSIÓ DE TOT UN POBLE. LA GRAN VENERACIÓ QUE DES DELS ORÍGENS HA TINGUT NOSTRA SENYORA DE MERITXELL FA QUE EN L'ACTUALITAT GAUDEIXI DE LA DEVOCIÓ I L'ADMIRACIÓ DELS ANDORRANS I GENT D'ALTRES PAÏSOS.

MERITXELL, ÉS MÉS QUE UN SANTUARI. LA HISTÒRIA D'ANDORRA HA ANAT SEMPRE DE LA MÀ DE NOSTRA SENYORA DE MERITXELL. REPRESENTA LA FE I DEVOCIÓ DE TOT UN POBLE, EL COR ESPIRITUAL DEL PAÍS.

ELS ORÍGENS ES RECULLEN EN UNA BELLA LLEGENDA, TRANSMESA DES DE SEMPRE DE PARES A FILLS.

EL CONJUNT ACTUAL ESTÀ FORMAT PER EL VELL SANTUARI (ANTIGA ESGLÉSIA) I EL NOU SANTUARI, UN TEMPLE QUE TRACTA D'INTEGRAR I HARMONITZAR, A L'HOME AMB EL PAISATGE. UN DELS EXPONENTS MÉS REPRESENTATIUS DE L'ARQUITECTURA ANDORRANA DEL FINAL DEL SEGLE XX.

CADA 8 DE SETEMBRE, FESTIVITAT DE MERITXELL, LA RELIGIOSITAT I ELS SENTIMENTS ES MANIFESTEN DE FORMA EMOTIVA, DONCS MILERS D'HABITANTS DEL PRINCIPAT I POBLACIONS LIMÍTROFES PEREGRINEN FINS AL SANTUARI PER HONORAR A LA PATRONA EN UNA JORNADA DE CELEBRACIÓ.

LA LLEGENDA

Un 6 de gener, festivat dels Reis Mags, un pastor de Canillo es dirigia al poble de Meritxell per a assistir a la missa d'aquest dia tant assenyalat. Al passar por on avui en dia s'ubica l'actual santuari, va veure un roser florit, com si del mes de juny es tractés. Al apropar-se, trobà una bella imatge de Ntra. Senyora. Davant aquesta sorpresa, va córrer a informar al rector de Canillo, qui diposità la imatge a l'altar. Al dia següent, la talla, que havia desaparegut de l'església, va ser trobada als peus del roser. Varen creure que la Verge voldria ser a la propera població d'Encamp, i la col·locaren a la seva església. Però de nou, passat només un dia, la talla tornà a trobar-se a Meritxell. Finalment, els habitants van entendre de manera clara la voluntat de la verge de ser venerada allà per tots els fidels i peregrins.

EL NOU SANTUARI

El nou i renascut temple és un santuari que emana llum i esperança a tothom que el visita. Construït sota tres pilars bàsics com la fe per la Verge de Meritxell, la identitat dels creients amb la seva patrona i la cultura del poble andorrà, aquest centre espiritual és un punt viu de trobada, lloc de referència insubstituïble. La idea del seu arquitecte, Ricard Bofill, va ser la de crear un gran espai que s'integrés en la natura que l'envolta, entrelaçant religió i cultura. Les formes avantguardistes de la seva concepció trigaren en ser assimilades per la població, encara influenciada per l'estil de tradició romànic de l'antic santuari. Avui en dia, el conjunt del nou i vell santuari és un dels llocs més visitats del Principat, guarnit per la devoció i l'entusiasme d'andorrans i visitants.

LA IMATGE DE NOSTRA SENYORA DE MERITXELL

La imatge romànica original va desaparèixer la nit del 8 de setembre de 1972 a conseqüència d'un greu incendi. La imatge que en la actualitat es venera és una fidel reproducció d'aquella, que ressalta tres característiques claus de la talla medieval: la disposició de la figura de la Mare, simbolitzant la salvaguarda i protecció que una mare dóna als seus fills; els ulls de la mare, exageradament ressaltats, expressen eternitat i espiritualitat, i la desproporció antinatural intencionada representa la realitat veritable i transcendent del que és diví. Aquests ulls imperfectes i vigilants, permeten, tot i que el visitant no la miri, que ella sí que el vegi; i per últim, el calçat que duu, uns típics eslops que usaven els pagesos de muntanya. El missatge de l'artista és clar: la regna del cel i la terra és senzilla i humil i estima a tots per igual.

Sant'Entorn

LA VERGE DE NTRA. SRA. DE MERITXELL PRESIDEIX L'ESGLÉSIA DEL NOU SANTUARI. EL 24 D'OCTUBRE DE 1873, EL CONSELL GENERAL DECLARÀ LA IMATGE, PATRONA D'ANDORRA. AL 1914, LA FESTA DEL 8 DE SETEMBRE VA SER DECLARADA FESTA NACIONAL I AL 1921, LA IMATGE VA SER CORONADA CANÒNICAMENT.

EL PRINCIPAT

El Principat d'Andorra, també conegut com 'el País dels Pirineus', és un territori que batega al ritme d'un gran cor verd. La natura aflora per tots i cadascun dels racons de l'estat i obsequia al visitant amb uns escenaris i paisatges únics, d'una bellesa incomparable.

A l'abric d'aquest magnífic patrimoni natural trobem un país mil·lenari que alberga un ric patrimoni cultural, amb destacats exemples en cadascuna de les seves poblacions i valls.

¿QUÈ FER?

Andorra és l'escapada perfecta en la que tot està a l'abast del peregrí i visitant.

Cultura. L'art romànic repartit per tot el territori a través de petites edificacions és un valuós tresor per descobrir. A diferents espais de les valls andorranes podem trobar més de quaranta esglésies de diferents estils arquitectònics, a on predomina el romànic amb modificacions al llarg de la història (els centres de la vida espiritual i social de la comunitat en temps passats). Al costat d'aquestes petites esglésies, trobem una notable quantitat de museus de societat que expliquen la important transformació viscuda per el Principat durant el segle XX.

Natura. Andorra és sinònim de natura. Compta amb tres espais protegits, de gran valor i bellesa, on podem ressaltar la Vall del Madriu-Perafita-Claror, situat entre les parròquies d'Escaldes Engordany, Encamp, Andorra la Vella i Sant Julià de Lòria, declarat per la Unesco Patrimoni de la Humanitat pel seu gran valor estètic, històric i cultural. Els altres dos espais són el Parc Natural de Sorteny, a Ordino i el de Comapedrosa, amb el cim més alt del país. Andorra disposa de més de 70 llacs i més de 80 pics de més de 2.000 metres d'alçada.

Neu. A l'hivern, al Principat és el paradís de la neu ja que disposa del recinte esquiable més gran del sud d'Europa. Les estacions de Grandvalira i Vallnord ofereixen 310 km. de pistes per a gaudir de l'esquí i els esports de neu.

Esports. A l'estiu, les estacions es transformen en grans escenaris naturals per a la pràctica de nombrosos esports a l'aire lliure, envoltats d'un entorn privilegiat: senderisme, barranquisme, vies ferrades, ciclisme, btt, equitació, etc.

Oci i Compres. L'oferta és àmplia: parelles, famílies, nens... tots poden gaudir de les compres (Andorra té fama mundial per la seva tradició comercial) i de l'oci. Cal destacar el centre termo-lúdic de Caldea i Inúu (balneari d'aigües termals), lloc ideal per a relaxar-se i gaudir de l'aigua, i el Parc d'Aventures 'Naturlandia', on gaudir d'un parc d'animals i nombroses activitats, com el 'Tobotronc', el tobogà alpí més llarg del món.

EXTERIOR DEL NOU SANTUARI.

EL VELL SANTUARI VA SER REHABILITAT A L'ANY 1994.

ART ROMÀNIC ANDORRÀ: ESSLÉSIA DE STA. COLOMA.

CASA DE LA VALL D'ANDORRA.

LA MANRESA MODERNISTA.

EN RUTA CAP AL SANTUARI DE MONTSERRAT

...De nou, i al igual que passa quan ens apropem a Meritxell des de Lourdes, els paisatges i horitzons pirenaics seran els nostres companys de viatge en aquesta primera part del recorregut. Poc a poc el panorama s'anirà suavitzant, ja que el camí decreix progressivament i els alts i abruptes penyals aniran deixant pas a serres i muntanyes més planeres.

Només deixar el Principat, a pocs minuts, travessem la Seu d'Urgell, la ciutat més coneguda del nord de Lleida i seu de la Diòcesi d'Urgell. L'Arquebisbe d'Urgell és a la vegada Copríncep d'Andorra. El seu monument més important és la catedral, meravellós exemplar del romànic llobard a Catalunya. També són interessants l'església romànica de Sant Miquel i el museu diocesà, amb notables peces de pintura i escultura medievals. Continuem paral·lels a la Serra del Cadí, ens desviem a la dreta i creuem pel túnel del Cadí. Direcció Manresa, travessarem la població de Berga, que compte amb el petit Santuari de Queralt, ubicat a la part alta de la serra del mateix nom, oferint unes vistes realment espectaculars. La carretera, seguint el curs del riu Llobregat, ens porta fins Manresa, a tan sols 20 km. de Montserrat. Aquesta important població ha tingut un passat esplendorós, como així ens ho indica l'empremta visible de la basílica gòtica de Santa Maria de la Seu, però sobre tot, per ser icona del modernisme català, amb varis exemples construïts en aquest estil, sobre tot, arrel de la implantació de la indústria tèxtil.

Finalment, des de Monistrol de Montserrat, una bonica carretera de muntanya entre increïbles formacions rocoses ens guiarà fins als peus del Santuari de Montserrat.

CALDEA E INÚU, BALNEARI D'AIGÜES TERMALS.

NATURLANDIA.

L'ETAPA MERITXELL-MONTSERRAT OFEREIX PAISATGES ESPECTACULARS.

SANTUARI DE MERITXELL

ANDORRA LA VELLA

LA SEU D'URGELL

BELLVER DE CERDANYA

BERGA

VIC

MANRESA

SANTUARI DE MONTSERRAT

BARCELONA

SANTUARI DE

Montserrat

EL SANTUARI DE MONTSERRAT ES TROBA A NOMÉS 60 KM. DE BARCELONA, AL BELL MIG DE LA MUNTANYA MÉS EMBLEMÀTICA DE CATALUNYA I ENVOLTAT D'UN PARATGE FANTÀSTIC. LA SEVA IMPORTÀNCIA MARIANA, CULTURAL I NATURAL FAN QUE REBI ANUALMENT LA VISITA DE MÉS DE DOS MILIONS DE PERSONES.

EL SANTUARI TÉ EL SEU ORIGEN HISTÒRIC A L'ANY 888, A L'ERMITA DE SANTA MARIA. POC TEMPS ABANS , LA LLEGENDA SITUA EN AQUEST MATEIX INDRET L'APARICIÓ DE LA IMATGE DE LA VERGE A UNS NENS PASTORETS, FET QUE PROPICIÀ L'INICI DE LES PEREGRINACIONS A MONTSERRAT.

EL RECINTE ÉS UNA VERITABLE MERAVELLA, UNA GRAN SALA ON EL VISITANT POT GAUDIR DE LA BASÍLICA, LLOC ON ES TROBA LA SAGRADA IMATGE, EL PARC NATURAL, EL MONESTIR, L'ESCOLANIA I EL MUSEU.

MONTSERRAT ÉS UN LLOC CONCEBUT PER I PER ALS PEREGRINS, I DE LA MATEIXA MANERA, PER ALS VISITANTS I TURISTES QUE ACUDEIXEN CADA DIA.

MONTSERRAT, A MÉS D'UN SANTUARI, ÉS MONESTIR I MUNTANYA. HEUS AQUÍ LA CARACTERÍSTICA QUE DISTINGEIX A AQUEST DESTÍ MARIÀ.

EL MONESTIR

El monestir benedictí, fundat per l'abat Oliba a l'any 1025, és una de les institucions que caracteritzen a Montserrat. Uns 70 monjos dedicant la seva vida a la plegaria, al treball i al servei d'acollida de peregrins i visitants. L'objectiu és fer de Montserrat un lloc de trobada i oració. Les activitats dels monjos es concentren en l'organització del monestir i dels serveis del santuari, en els treballs d'investigació i de docència, en la divulgació d'estudis i en la formació de l'escolania. La biblioteca del monestir, amb més de 300.000 volums, ha tingut un paper fonamental en la conservació i difusió de la cultura catalana.

L'ESCOLANIA

Creada en el segle XIV, l'Escolania de Montserrat és avui un dels cors de nens més antics d'Europa. Format per uns cinquanta escolanets, cada dia canten a la Basílica i participen en les celebracions litúrgiques del santuari. De dilluns a divendres, l'Escolania canta la Salve i el Virolai a les 13 hores i la Salve Montserratina a les 19 hores (alternant polifonia i gregoriana amb el cor dels monjos). Els diumenges a les 12 hores participen a la Missa Conventual.

LA IMATGE DE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT.

La Verge de Montserrat, coneguda popularment com la "Moreneta" pel color fosc de la seva cara i mans, és una talla romànica del segle XII de gran bellesa i expressivitat.

El gest que es fa servir per a venerar la Sagrada Imatge es besa o tocar la seva mà dreta, ritus que ha fet que perdi policromia davant el continu pas de fidels i peregrins. Tot i els contratemps que la Moreneta ha rebut (guerres, incendis, rebel·lions) la imatge ha sortit indemne gràcies a la cura i salvaguarda dels monjos. Aquests i d'altres moments a la història de Montserrat, han fet que la Verge sigui un dels principals símbols de Catalunya i que ocupi un lloc destacat a la història del poble català. Fou coronada patrona de Catalunya per el Papa Lleó XIII al 1881.

L'entorn

LA VERGE DE MONTSERRAT S'HA ANAT ENFOSQUIT AL LLARG DEL TEMPS ADQUIRINT EL TO NEGRE QUE LA CARACTERITZA.

LA PARAULA MONTSERRAT VE DEL CATALÀ, MONT - SERRAT (MUNTANYA SERRADA).

EL MUSEU

El Museu de Montserrat és sens dubte una de les grans sales expositives de Catalunya i d'Espanya, amb més de 1.300 peces que abasten un ample període cronològic, amb obres d'autors tan importants com Picasso, Dalí o El Greco entre d'altres. La majoria de les obres d'art que s'exposen són donacions privades, fetes amb el desig que siguin accessibles als visitants del santuari.

El monestir compleix amb aquesta voluntat continuant amb el seu esperit de servei a la cultura. Les cinc grans col·leccions permanents del museu es distribueixen en;

- Arqueologia de l'Orient Bíblic.
- Iconografia dedicada a la Verge de Sant Maria de Montserrat.
- Orfebreria religiosa.
- Pintures dels segles XIII al XVIII, amb quadres de Caravaggio, Tiepolo, Berruguete, El Greco, etc.
- Pintures i escultures modernes, dels segles XIX i XX, amb obres d'artistes com Dalí, Monet, Sisley, Degas, Pissarro, Chagall, Le Corbusier, Miró, Picasso o Tàpies entre d'altres.

EL PARC NATURAL DE MONTSERRAT

Montserrat és un massís únic i singular en el món per les seves formes i siluetes. La muntanya va ser declarada Parc Natural al 1987 per garantir la seva conservació i preservar aquest entorn tan característic.

Aquest parc ofereix la possibilitat de realitzar diferents itineraris a peu de diferents durades i nivells de dificultat.

PASSEJADES DES DEL SANTUARI

El recinte de Montserrat constitueix un veritable museu a l'aire lliure format per monuments, escultures i natura. Senderes i camins que condueixen a la Santa Cova, al mirador de Sant Joan o la Capella de Sant Miquel, permeten gaudir de tot aquest patrimoni. Aquí podràs descobrir el conjunt d'escultures modernistes a l'aire lliure més important de Catalunya i immortalitzar increïbles panoràmiques des dels funiculars de Montserrat.

MUSEU DE MONTSERRAT.

MASSÍS DE MONTSERRAT.

VISTA DES DE L'ENTRADA A LA BASÍLICA.

ALS RESTAURANTS DE MONTSERRAT PROBA EL FAMÓS "MATÓ" QUE S'ELABORA DE FORMA TRADICIONAL I ES MENJA AMB MEL O SUCRE.

EN RUTA CAP AL SANTUARI DEL PILAR

Estaràs fent el camí natural que uneix els dos santuaris marians més importants del nord-est peninsular. La primera part del recorregut transcorre per la província de Lleida, una terra que pot oferir durant tot l'any una gran oferta de cultura, esports d'aventura, gastronomia i turisme rural. La capital ilderdenca a la vora del riu Segre mereix una visita. Ja a l'Aragó, creuaràs el desert dels Monegros, un ample espai estepari que posseeix un ecosistema propi únic a Europa. En aquesta part del recorregut, i no gaire llunyans es troben dues de les construccions monàstiques més maques i importants d'Aragó, el Monestir de Sigena, imponent monestir que durant més de quatre segles serví de refugi espiritual a la noblesa femenina. El segon, el més proper a Saragossa, el Monestir de Roda, un dels conjunts monàstics cistercencs més importants dels construïts a Europa entre els segles XII i XIII. Aquest excepcional monument, fundat al 1184 per Alfons II d'Aragó, conserva extraordinàriament bé l'antiga organització i estructura del patrons cistercencs. La part primitiva del monestir es troba perfectament conservada i a ella podem visitar espais com el refectori, el claustre o la sala capitular, llocs que ens faran donar-nos compte de la magnitud i grandesa d'aquest edifici monacal.

A pocs quilòmetres de Saragossa, el riu Ebre sortirà per trobar-te i acompanyar-te fins al mateix centre de la ciutat, on es troba el Santuari del Pilar.

LLEIDA

Lleida és una ciutat molt còmode i fàcil de visitar. S'ha de començar per la Catedral vella (preciós temple romànic-gòtic) i el Palau de la Paeria (actual seu de l'ajuntament). La plaça de la Catedral compta amb dos importants monuments, la Catedral Nova i l'hospital de Santa Maria. El Castell de Gardeny posa al descobert part del patrimoni de l'antiga Corona d'Aragó.

DESERT DELS MONEGROS

Ubicat entre les províncies de Saragossa i Osca, els Monegros és una gran zona constituïda en la seva major part per un desert que ofereix un paisatge únic. Al bell mig de la comarca dels Monegros trobaràs una veritable joia arquitectònica, el Monestir de Sigena (s. XII) d'estil romànic-cistercenc. Declarat Monument Nacional, és un dels majors tresors artístics de l'Aragó.

DESERT DEL MONEGROS, SARAGOSSA.

MONESTIR DE RODA. EL NOM PROVÉ DE L'EXISTÈNCIA D'UNA GRAN RODA UBICADA A L'EXTERIOR DEL MONESTIR QUE SERVIA PER RECOLLIR I PORTAR AIGUA A DINS DEL MATEIX.

PALAU DE LA PAERIA, LLEIDA.

MONESTIR DE SIGENA.

SARAGOSSA

SANTUARI DEL PILAR

DESERT DEL MONEGROS

MONESTIR DE SIGÜENZA

MONESTIR DE RUEDA

LLEIDA

D.O. PLA DE BAGES

SANTUARI DE MONTSERRAT

D.O. PENEDEÉS

BARCELONA

ALTRA INFORMACIÓ DE INTERÈS

La ruta mariana, a través de la seva pàgina web www.rutamariana.com, posa a l'abast del peregrí i visitant una sèrie de serveis complementaris per a enriquir l'experiència del viatge. Una completa informació dels santuaris i dels **atractius turístics més importants** a visitar, així com indicacions sobre transports, guies, com arribar-hi, **on dormir....**, o la possibilitat de conèixer diferents itineraris, són serveis que s'ofereixen a través de la web.

Allotjament. Al llarg de la ruta existeixen establiments per a tots els gustos i necessitats, des de l'àmplia proposta hotelera a ciutats com Saragossa fins a petites vivendes de turisme rural als Pirineus. Dins de l'oferta, cal destacar les Hostatgeries d'Aragó, una xarxa d'allotjaments hotelers amb encant, ubicats en edificis com palaus, monestirs o castells.

La **gastronomia** i els **vins** denominació d'origen (como per exemple la d.o. Somontano d'Osca), completen l'experiència global de la visita a aquest destí.

Santuari del Pilar

Plaza de La Seo, 4
50001 - Zaragoza
Tel. (00.34) 976 29 12 31 – Fax (00.34) 976 20 07 52
elpilar@cabilodenezaragoza.org
basilicadelpilar@gmail.com
www.basilicadelpilar.es

Santuari de Torreciudad

22391 – Torreciudad (Huesca)
Tel. (00.34) 974 30 40 25 – Fax (00.34) 974 30 40 07
info@torreciudad.org
www.torreciudad.org

Santuari de Lourdes

1, Avenue Monseigneur Théas
65108 – Lourdes Cedex (Francia)
Tel. (00.33) 5. 62 42 78 78 – Fax (00.33) 5. 62 42 79 38
saccueil@lourdes-france.com
www.lourdes-france.org

Santuari de Meritxell

Meritxell
AD100 Canillo
Tel. y fax +[376] 851 253
pastoral@santuariidemeritxell.com
www.santuariidemeritxell.com

Santuari de Montserrat

08199 - Barcelona
Tel. (00.34) 93 877 77 01 - Fax (00.34) 93 877 77 24
informacio@larsa-montserrat.com
www.montserratvisita.com
www.abadiamontserrat.net

Secretaria Tècnica de la Associació per a la Promoció de la Ruta Mariana

Aradex
C/Cádiz, 12, 5º B
50004 - Zaragoza
Tel. (00.34) 976 79 42 25
info@rutamariana.com

Oficina Nacional de Turisme d'Andorra

C/Dr. Vilanova, 13
AD500 Andorra la Vella
Tel. [+376] 820214 - Fax. [+376] 828523
info@andorra.ad
www.visitandorra.com

Turisme d'Aragó

Tel. 902 477 000
turismodearagon@aragon.es
www.turismodearagon.com

Oficina de Turisme de Saragossa

Tel. (00.34) 976 20 12 00 - 902 14 2008
turismo@zaragoza.es
www.zaragozaturismo.es

Oficina de Turisme de Catalunya

Tel. 902 400 012
dgdifusio_turisme.presidencia@gencat.cat
www.catalunyaturisme.com

Oficina de Turisme de Lourdes

Tel. (00.33) 5. 62 42 77 40
info@lourdes-infotourisme.com
www.lourdes-infotourisme.com

Agraïments:

Arxiu:

Turismo de Aragón, Patronato de Turismo de Zaragoza, Área de Desarrollo (Turismo) del Ayuntamiento de Huesca, Oficina de Turismo y Promoción de Graus, Área de Turismo de la Comarca de los Monegros, Andorra Turismo, Office de Tourisme de Lourdes, Patronato de Turismo de Lleida, Ayuntamiento de Monzón, Archivo Comarca de Somontano: D. Moya, Santuario de Montserrat, Santuario del Pilar, Santuario de Torreciudad, Santuario de Lourdes, Cabildo Metropolitano de Zaragoza, Cabildo de Jaca, Kevinrosseeel, Fredpanassac, Kikaytete.QNK's, Luis Sanz, Rufino Lasoosa, Jesús F. Vázquez, Untipográfico, Levilo, Luisalcaraz.net, Ashitakka y Ferlomu.

**Hospederías
de Aragón**

www.rutamariana.com

